

KUTSESTANDARD

Eripedagoog, tase 8

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Eripedagoog, tase 8	8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Eripedagoogi põhitegevus on koostöös teiste spetsialistidega erivajadustega õppija toetamine ja suunamine eesmärgiga soodustada igakülgset tema arengut eakohasuse suunas, esmase mahajäämuse ületamine/vähendamine ja teisese mahajäämuse ennetamine/leevendamine eripedagoogiliste vahenditega, tema lähimale arenguvallale vastava õpikeskkonna kujundamine.

Töö eripedagoogina eeldab suhtlemist erivajadustega inimestega/õppijatega ja erinevate sotsiaalsete rühmadega. Eripedagoog töötab koolieelses lasteasutuses, koolis jt haridusasutustes, tervishoiu- ja sotsiaalasutustes, sh rehabilitatsioonimeeskonnas.

8. taseme eripedagoog uurib ja hindab õppija arengulisi ja hariduslikke erivajadusi, kavandab ja viib läbi õppe- ja kasvatustegevuse lähtuvalt õppija lähimast arenguvallast. Ta teeb koostööd vanemate, teiste spetsialistide ja kolleegidega, nõustab neid ning täiendab ennast erialaselt. 8. taseme eripedagoog osaleb eripedagoogika ja lähivaldkondade arendamises, koostab ja retsenseerib õppevara, koolitab ja juhendab kolleege, teisi spetsialiste ja üliõpilasi, koordineerib ja juhhib koostöövõrgustike tööd.

Eripedagoogi kutsealal on ka kutse eripedagoog, tase 7, kes analüüsib õppija arengulisi ja hariduslikke erivajadusi, kavandab ja viib läbi õppe- ja kasvatustegevuse lähtuvalt õppija lähimast arenguvallast, teeb organisatsioonis koostööd vanemate, teiste spetsialistide ja kolleegidega ning täiendab ennast erialaselt.

A.2 Tööosad

A.2.1 Õppija erivajaduste märkamine, uurimine ja hindamine

2.1.1 Erivajadustega õppija psüühiliste protsesside, kõne, käitumise, õpioskuste jm uurimine, hindamine ja kirjeldamine

2.1.2 Õppija reaalse arenguvalla väljaselgitamine ja lähima arenguvalla määratlemine

2.1.3 Teiste erialaspetsialistide hinnangute (eri)pedagoogiline tõlgendamine

A.2.2 Õppetegevuse planeerimine

2.2.1 Töökava, sh individuaalse õppekava, käitumise tugikava ja arenduskava koostamine

2.2.2 Erinevate huvigruppide kaasamine

2.2.3 Õppetöövälise tegevuse kavandamine

2.2.4 Õpivara valimine

A.2.3 Õpikeskkonna kujundamine

- 2.3.1 Turvalise, tervisliku ja õppimist toetava, motiveeriva ja erivajadusi arvestava füüsilise õpikeskkonna kujundamine
- 2.3.2 Turvalise ja õppimist toetava, koostöise, tunnustava ja erivajadusi arvestava vaimse keskkonna kujundamine
- 2.3.3 Õppijaid, vanemaid, õpetajaid ja teisi haridusasutuse töötajaid ühistöösse kaasava sotsiaalse keskkonna kujundamine
- A.2.4 Õpetamine
- 2.4.1 Erivajadusega õppija toetamine õpieesmärkide seadmisel
- 2.4.2 Erivajadusega õppija arengu toetamine, õppeprotsessi ülesehitamine vastavalt eritasemelistele õppekavadele
- 2.4.3 Klassi/rühma, allrühma või individuaalseid erivajadusi arvestava õppeprotsessi elluviimine, õppetegevuste kohandamine
- 2.4.4 Sekkumine eriolukordade lahendamiseks
- A.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine
- 2.5.1 Eneseanalüüs
- 2.5.2 Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine ja arendamine
- 2.5.3 Eri- ja kutsealane enesetäiendamine
- 2.5.4 Tööga seotud valdkondade õigusaktide nõuete rakendamine
- A.2.6 Eripedagoogiline nõustamine ja mentorlus
- 2.6.1 Õppija nõustamine
- 2.6.2 Vanemate nõustamine ja perede toetamine õppija erivajadustest lähtuvalt
- 2.6.3 Kolleegide ja teiste erialade spetsialistide nõustamine õppija erivajadustest lähtuvalt
- 2.6.4 Kõrgkooli õppejõudude nõustamine
- A.2.7 Osalemine arendus-, loome- ja teadustegevuses
- 2.7.1 Organisatsiooni arengut suunavate dokumentide kavandamine/koostamine erivajaduste kontekstis
- 2.7.2 Erivajadustega õppijatele suunatud õppevara koostamine, kohandamine või uuendamine
- 2.7.3 Õpetajatele suunatud erimetoodiliste materjalide või vahendite koostamine, kohandamine või uuendamine
- 2.7.4 Õpetajahariduse ja eripedagoogika valdkonna teadus- ja arendustöö

Valitavad tööosad

- A.2.8 Kollektiivi juhtimine
- 2.8.1 Klassi/rühma vm grupi juhatamine
- 2.8.2 Ürituse või projekti juhtimine
- 2.8.3 Erialaste organisatsioonide ja/või aineseksatsioonide või töörühmade juhtimine
- A.2.9 Õpetajate eripedagoogika-alane koolitamine
- 2.9.1 Õpetajakoolituse üliõpilaste ja tegevõpetajate koolitamine
- 2.9.2 Eripedagoogide õppekavas olevate loengute/seminaride läbiviimine esmaõppes
- 2.9.3 Eripedagoogika õppekava üliõpilaste praktika juhendamine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Eripedagoogi tööaeg ja puhkus on reguleeritud töölepinguseadusega. Töötingimused võivad täiendavalt olla reguleeritud töökorraldusreeglite või muude organisatsioonis kehtestatud õigusaktidega. Eripedagoogi töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, nõuab head koostöö- ja suhtlemisoskust ning pingetaluvust, oluline on vaimse ja füüsilise tervise hoidmise oskus. Eripedagoog puutub kokku emotsionaalsete ja füüsiliste ohuteguritega, tal peab olema valmisolek toimimiseks tavapärasest erinevates olukordades.

A.4 Töövahendid

Eripedagoogi peamised töövahendid on õpivara, kooli- ja kontoritarbed ning –tehnik, tahvel, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendid ja programmid ning erivahendid ja -materjalid vastavalt õppijate sihtgrupele ja õpetatavale valdkonnale.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Eripedagoogi töös on olulised positiivsus, paindlikkus, kohanemisvõime, analüüsivõime, loovus, järjekindlus, pingetaluvus, tasakaalukus, sallivus ja empaatia.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on 8. taseme eripedagoogil eripedagoogika magistri- või doktorikraad ning kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Eripedagoog

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Eripedagoog, tase 8 kutse koosneb kaheksast kohustuslikust ning kahest valitavast kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1- B.2.7 ja B.2.10 (lääviv kompetents) tõendamise. Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada vähemalt üks valitavatest kompetentsidest B.2.8 ja B.2.9.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Õppija erivajaduste märkamise, uurimise ja hindamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) kogub andmeid õppija ja tema varasema arenguloo kohta; valib erivajadusega õppija (vt lisa 1 "Kutsestandardis kasutatud terminid") uurimiseks olemasolevatest hindamissüsteemidest ja -materjalidest sobivad, arvestades õppija vanust, vaimset võimekust, kõne seisundit, kontaktivõimelisust jm, täiendab olemasolevaid või koostab uusi hindamismaterjale; 2) uurib õppijat ning uurimustulemustest lähtudes hindab psüühiliste protsesside, käitumise ja kõne seisundit; märkab ja kirjeldab erisusi võrreldes eakohase arenguga, üldistab uurimistulemused ja teeb järeldused; määrab täiendavate uuringute tegemise vajaduse ning annab soovitusi edasise eripedagoogilise abi sisu ja vormi osas; 3) täidab regulaarselt õppija arengulugu ning selle põhjal individuaalsuse kaarti ja/või koostab õppija arengu kirjelduse või toetab õpetajat selle koostamisel; juhendab algajaid eripedagooge ja kolleege erivajadusega õppija psüühiliste protsesside, käitumise, kõne jt arenguvaldade uurimisel, hindamisel ja järelduste tegemisel; juhendab üliõpilasi õppija arengu kirjelduse jt dokumentide koostamisel; 4) toetudes pedagoogilis-psühholoogilistele uurimistulemustele ja hindamisskaaladele selgitab välja õppija reaalse ja lähima arenguvalla; arvestades õppekava teeb ettepaneku õppijale sobiva klassi/rühma määramiseks; teeb vanematele, kolleegidele ja juhtkonnale ettepaneku õppija suunamiseks õpiabi rühma, individuaalse õppekava (IÖK)/individuaalse arengukava (IAK) koostamiseks, õppija õppekava muutmiseks ja/või rehabilitatsiooniplaani koostamiseks, arvestades hariduslike erivajadustega laste õpet korraldavate õigusaktide nõudeid; juhendab kolleege ja üliõpilasi õppija reaalse arenguvalla väljaselgitamisel ja lähima arenguvalla määramisel; 5) analüüsib õppija kohta koostatud õppija arengu kirjeldusi ja teisi õppija arengut kajastavaid dokumente, soovib neid täiendada; selgitab vanematele ja kolleegidele teiste erialaspetsialistide hinnanguid, diagnoose, kirjeldusi jm kuulajale mõistetavalt, arvestades andmekaitse seadust; analüüsib teiste erialaspetsialistide hinnanguid; osaleb eksperdina kompleksset lähenemist vajavate juhtumite lahendamisel. Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.2 Õppetegevuse planeerimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) koostab töökava ning osaleb IÖK, IAK ja käitumise tugikava koostamisel, arvestades õppija uurimise käigus saadud tulemusi, õppekava nõudeid ja eeldatavaid õpitulemusi; on eksperdiks kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral; töötab välja IÖK, IAK ja/või käitumise tugikava vorme, arvestades organisatsiooni eripära; 2) kaasab õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisse erinevaid spetsialiste lähtudes erivajaduse olemusest, sügavusastmest ning kaasuvatest probleemidest; koordineerib ja juhib spetsialistide rühma tööd; 3) teeb vanematele, kolleegidele ja juhtkonnale ettepanekuid õppija arengut toetavateks õppetööväliseks tegevusteks, lähtudes uurimistulemustest ja organisatsiooni üldtööplaanist; 4) orienteerub olemasolevas õpivaras; kohandab olemasolevaid ja/või koostab nõuetekohaseid õppematerjale, arvestades ainekavade sisu, õppija eripära ja intellektuaalse omandi kaitse seadust; juhendab üliõpilasi,	

eripedagooge ja/või õpetajaid õpivara valimisel, kohandamisel ja koostamisel; teeb ettepanekuid uute materjalide koostamiseks.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.

B.2.3 Õpikeskkonna kujundamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1) hindab õpikeskkonna turvalisust, tervislikkust ja vastavust õppija erivajadustele; jälgib õppimisel toimuvat, kohandab ruumilist keskkonda või teeb juhtkonnale sellesisulisi ettepanekuid; loob igapäevaeluks vajalike praktiliste oskuste kujundamiseks sobivate vahendite ja IKT abil kaasaegsed õpitingimused; toetab ja suunab õppijat abivahendite kasutamisel ja kohandab neid; kehtestab reeglid, mis tagavad turvalise füüsilise keskkonna säilimise; käitub eriolukorras adekvaatselt, tagades õppija füüsilise turvalisuse; nõustab kolleege ja vanemaid õppija füüsilise keskkonna optimaalseks korraldamiseks;

2) kujundab õppimist ja õppija arengut toetava psühhosotsiaalse õpikeskkonna, arvestades õppija individuaalsete eripäradega; jälgib õpperühmas toimuvat, ennetab probleemi, muutes paindlikult õpikeskkonda; ennetab ja lahendab käitumisprobleeme, lähtudes õppija erivajadustest; valib ja muudab vastavalt vajadusele õppekoormust, mis arvestab õppija jõuvarusid ja potentsiaalseid võimeid; korraldab õppimise õppija lähimas arenguvallas, kindlustades eduelamuse; kehtestab õppetöös vajalikud selged reeglid ja käitub eriolukorras adekvaatselt, tagades õppija vaimse turvalisuse; nõustab kolleege ja vanemaid õppija vaimse keskkonna optimaalseks korraldamiseks;

3) korraldab õpet, lähtudes demokraatlikest printsiipidest (õppija võimalikult aktiivne osalus); toetab õppija kaasvastutust positiivse õpikeskkonna arendamisel; arvestab õppe korraldamisel õppija sotsiaalsete erivajadustega (individuaalse ja koostöö osakaal); loob usaldusliku kontakti ja teeb koostööd vanemate, kaastöötajate ja asutuseväliste spetsialistidega; osaleb võrgustikutöös, algatab, loob ja juhib asutusesisest koostöövõrgustikku õppija arenguprobleemide märkamiseks, ennetamiseks ja lahendamiseks; osaleb asutuseväliseid organisatsioone hõlmavas võrgustikutöös; analüüsib ja hindab vajadust kaasata õppija arengu toetamiseks lisatõõjõudu; toetab põhiväärtuste kujunemist.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.

B.2.4 Õpetamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1) selgitab välja õppija hoiakud, omandatud teadmised ja osaoskused ning täpsustab järgneva arendus-, õppe- ja kasvatustegevuse; kaasab õppijat õpieesmärkide seadmisel ja suunab tema valikuid, arvestades tema arengupotentsiaali; määrab ja sõnastab konkreetse teema, tundide ja töövõtete oodatavad õpitulemused õppija jaoks arusaadavalt, kasutades vajadusel visuaalset näitlikustamist või alternatiivseid suhtlemisvahendeid; kaasab vajadusel eesmärkide seadmisel vanemaid ja teisi õppijaga seotud isikuid (õpetajad, terapeutid jt);

2) kavandab õppeprotsessi, arvestades erivajadusega õppija isiksuse, tunnetustegevuse, kõne ja praktilise tegevuse iseärasusi, õpetustegevuse korrigeerimisel suunitlust ja kontsentrisuse põhimõtet; loimib õppeaineid ning tegevusvaldkondi; planeerib õpetustegevuse sisu, valib ja rakendab eripedagoogilisi võtteid, arvestades eritasemelistes riiklikes õppekavades eeldatud õpitulemusi; diferentseerib õpet oma töökavas, vajadusel koostab IAK, IÕK ja/või käitumise tugikava; toetab kolleege erivajadusega õppijatele sobivate erimetoodiliste võtete valikul; jälgib õppija arengut ja toimetulekut, motiveerib õppijat õppima, pakkudes huvitavaid ja elulisi jõukohaseid õppeülesandeid ja –tegevust ning luues eduelamuse igale õppijale; toetab ja juhendab üliõpilasi, eripedagooge ja kolleege erivajadusega õppijale sobivate eripedagoogiliste võtete ja vahendite valikul ja rakendamisel;

3) viib läbi õppe- ja arendustegevusi, arvestades õppija eripära; muudab ülesannete raskusastet, kasutab toimivaid eripedagoogilisi õpetamise ja abistamise võtteid (nt koostegevus, algoritmiline õpetus, materialiseeritud tegevus, näitlikustamine, nende kombineerimine ja kasutamine) ning muudab neid paindlikult; kasutab kõnet toetavat või asendavat suhtlusvahendit; tagab ainealaste pädevuste kujunemise õppija õppekava piires; seostab õpetuse igapäevaeluga ja väärtuskasvatusega; toetab ja juhendab üliõpilasi, eripedagooge ning teisi kolleege õppe- ja arendustegevuse etapiviisilisel läbiviimisel; annab vanematele soovitusi õppija õpetustegevuse toetamiseks kodus;

4) konfliktolukordade ennetamiseks kujundab erivajadusega õppijas oskust märgata, eristada ja mõista erinevaid olukordi, hinnata oma ja kaasinimeste emotsioone, käitumist ning selle vastavust normidele; toetab õppija kaasvastutust turvalise õpikeskkonna loomisel, arvestades õppija eripära; õpetab adekvaatset suhtlemist ja reageerimist kohatule käitumisele enda ning teiste suhtes; märkab eriolukorda ja sekkub, kaasab vajadusel vanemaid, teisi õpetajaid ja spetsialiste; juhendab üliõpilasi ning kolleege eriolukordade lahendamisel.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.

B.2.5 Refleksioon ja professionaalne enesearendamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) reflekteerib enda tegevust eripedagoogina; kogub tagasisidet enda tegevuste ja nende tulemuste kohta, analüüsib saadud tulemusi ning vajadusel kohandab enda tegevusi; määratleb oma koolitusvajaduse, arvestades isiklikke ja organisatsiooni arenguvajadusi, riiklikke haridusprioriteete ning erivajadusega õppijate eripärade mitmekesisust ja muutuvaid vajadusi; hoiab end kursis kaasaja eripedagoogika seisukohtadega ning seostab neid teadmisi igapäevase tööga; juhendab teisi eripedagooge oma töö reflekteerimisel ja enesearendusvajaduste määratlemisel; 2) jälgib, hindab ja väärtustab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist, tegutseb nende tasakaalus hoidmise nimel, kasutades otstarbekalt iseenda aja- ning energiakulu; otsib probleemide tekkimisel vajadusel abi kolleegidelt, organisatsiooni juhtkonnalt, spetsialistidelt jt; toetab kolleege probleemide tekkimisel, märkab kolleegide edusamme ja tunnustab neid; osaleb töökeskkonna turvalisuse arendamisel; 3) teadvustab enda arendamist vajavaid eri- ja kutsealaseid teadmisi ja oskusi ning täiendab end, lugedes erialast kirjandust, osaledes koolitustel ja erialakonverentsidel jne; jagab teadmisi kolleegidega; hoiab end kursis kaasaegse erialase kirjandusega ning koolitab teisi erialaspetsialiste, teeb erialaseid ettekandeid koolitustel ja konverentsidel; 4) hoiab end kursis tööga seotud valdkondade (haridus-, meditsiini, psühholoogia ja sotsiaalvaldkond) õigusaktide nõuetega ning osaleb nende väljatöötamisel; loob seoseid erinevate valdkondade õigusaktide vahel ning rakendab neid, arvestades konkreetseid juhtumeid ja nendest tulenevaid vajadusi.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.6 Eripedagoogiline nõustamine ja mentorlus	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) määratleb probleemi olemuse, täpsustab andmeid, analüüsib olukorda ja nõustab õppijat oma pädevuse piires, arvestades õppija erivajadusi; vajadusel soovib õppijal pöörduda teise eriala spetsialisti juurde; nõustab õppijat sobiva eriala valikul, arvestades tema erivajadusi; analüüsib õppija nõustamise tulemuslikkust ning nõustamise süsteemi, vajadusel muudab nõustamise metoodikat; juhendab kolleege õppija nõustamisel erimetoodilistes ja kasvatuslikes küsimustes; 2) hindab kriitiliselt õppija kohta saadud teavet, määratleb probleemi ning selgitab selle olemust pereliikmetele; juhendab pereliikmeid õppija erivajadustega seotud pedagoogilistes küsimustes; suunab pereliikmed ja/või õppija vajadusel teise eriala spetsialisti juurde nõustamisele; tõlgendab vanematele teiste erialade spetsialistide hinnanguid; juhendab vanemaid spetsialisti koostatud arengukava elluviimisel; korraldab juhtumi- ja teemapõhiseid ümarlaudu, osaleb koostöös teiste spetsialistidega võrgustikutöös; nõustab kolleege vanemate nõustamisel; analüüsib vanemate nõustamise tulemuslikkust ning nõustamise süsteemi, vajadusel muudab nõustamise metoodikat; 3) teavitab kolleege õppija erivajadustest; toetab ja juhendab kolleege õppija erivajaduste märkamisel, kirjeldamisel ning sekkumisel, arvestades õppija tugevusi; osaleb erivajadusega õppijate arengut käsitlevate meeskondade töös; on kolleegidele mentoriks; toetab ja juhendab alustavaid eripedagooge ja logopeede eripedagoogilise nõustamistegevuse läbiviimisel; teeb ettepanekuid juhtkonnale nõustamisalaste koolituste läbiviimiseks organisatsioonis; 4) teeb koostööd kõrgkooli eripedagoogika õppejõududega õppekavade väljundite saavutamiseks, nõustades neid rakendusküsimustes; nõustab õppejõude tööks erivajadustega üliõpilastega.	
Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.7 Osalemine arendus-, loome- ja teadustegevuses	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) osaleb organisatsiooni arengut suunavate dokumentide (arengukava, õppekava jm) kavandamisel ja koostamisel erivajaduste kontekstis, toetudes õigusaktide nõuetele; 2) jõukohastab, uuendab ja koostab erivajadustega õppijatele suunatud retsenseerimata õppevara isiklikuks/organisatsioonisiseseks kasutamiseks, juhendab kolleege õppekeskkonna, sh õppevara kohandamisel; koostab, analüüsib/retsenseerib õppevara, avaldab ametlikult retsenseeritud õppematerjale; 3) koostab õpetajatele erimetoodilisi juhendmaterjale või vahendeid, arvestades õppijate sihtrühma; 4) viib läbi ja/või retsenseerib/juhendab tööga seotud valdkondade (nt õpetajahariduse, eripedagoogika, sotsiaaltöö) uurimistöid; annab eksperthinnanguid oma pädevuse piires; osaleb õpetajahariduse ja eripedagoogika valdkonna	

teadus- ja arendustöö töörühmade töös; kujundab ühiskonna arvamust erivajadustega õppijate arengut toetavate tingimuste loomise vajalikkusest.

Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik täiendavalt tõendada vähemalt üks valitavatest kompetentsidest B.2.8 ja B.2.9.

B.2.8 Kollektiivi juhtimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) juhib erivajadustega õppijate klassi/rühma vm grupi tegevust, toetudes organisatsioonis kinnitatud juhenditele; 2) korraldab ja juhib üritusi ja/või projekte piirkondlikul ja/või riiklikul tasandil; algatab erivajadustega õppijatele suunatud projekte, loob projektimeeskonna ning juhib selle tegevust; 3) juhib erialaga seotud organisatsiooni, aineseptsiooni või töörühma vm piirkondlikul või riiklikul tasandil. Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	
B.2.9 Õpetajate eripedagoogika-alane koolitamine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) annab õpetajakoolituse üliõpilastele ja tegevõpetajatele avatud tunde, analüüsib ja reflekteerib oma tegevust, lähtudes eripedagoogilistest põhimõtetest; viib õpetajakoolituse üliõpilastele ja tegevõpetajatele läbi loenguid/ seminare eripedagoogika teemadel; 2) viib eripedagoogide koolituse esmaõppes läbi loenguid/seminare/praktikume, arvestades eripedagoogika õppekava õpiväljundeid; 3) juhendab eripedagoogika õppekava üliõpilaste praktikat, arvestades praktikajuhendit; analüüsib üliõpilase antud tundi ja suunab üliõpilast tundide analüüsimisel; teeb koostööd kõrgkoolipoolse praktikajuhendajaga. Hindamismeetod(id): eneseanalüüs, portfoolio, vestlus, vaatlus.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.10 Eripedagoog, tase 8 kutset läbiv kompetents	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) orienteerub riiklikes õppekavades, valdab õpetatavate ainete sisu ja erimetoodikaid; hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega ning õppekavast tulenevate nõuetega; 2) kasutab korrektset õpetamiskeelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; kasutab oma töös õpetamiskeelt tasemel C1 (vt lisa 2 „Keeleoskuse hindamise skaala“) ning ühte võõrkeelt vähemalt suhtlustasemel; 3) märkab, tunnustab, innustab õppijat, lapsevanemat ja kolleegi, tunnustab ka väikseid edusamme; 4) loob usaldussuhted, arvestades inimeste erinevusi; osaleb kokkulepete tegemisel ja teeb koostööd ühise eesmärgi saavutamiseks; loob koostööks vajalikke suhtevõrgustikke; 5) loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; kasutab erinevaid suhtlemisvahendeid ning suhtluskanaleid vastavalt olukorrale ja suhtluspartnerile; analüüsib ja arendab oma suhtlemisioskust, on avatud edasiviivale kriitikale; 6) juhindub oma töös õpetaja kutse-eetikast; järgib konfidentsiaalsuse nõuet; kujundab ja järgib ühiskonna väärtusi ja norme erinevates keskkondades; kujundab oma eeskujuga õppi väärtusi; 7) tegeleb teadliku ja vastutustundliku kodanikuna erinevate sotsiaalsete rühmadega, toetades ühiskonna demokraatlikku arengut; 8) mõistab ja hindab oma tugevaid ja nõrku külgi ning teostab ennast neid arvestades; töötab oma võimete kohaselt vastavalt ametialasele pädevusele; 9) on orienteeritud isiklike tööeesmärkide saavutamisele; otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasi liikumiseks; pakub välja uusi ideid ja osaleb nende elluviimisel; reageerib paindlikult muutustele ja võtab arukaid riske; 10) kasutab sobivaid IKT- vahendeid ja võimalusi, kujundades õpikeskkonda ja viies läbi õpitegevusi; kasutab e-õppeks sobivaid keskkondi ja õppemeetodeid; kasutab kaasaegseid IKT-põhiseid suhtlusvahendeid; hindab	

ja arendab oma haridustehnoloogilisi pädevusi vastavalt organisatsiooni International Society for Technology in Education (ISTE) õpetajate haridustehnoloogilistele pädevustele (<https://www.e-ope.ee/images/50001035/ISTE%20NETS.T.pdf>).

Teadmised:

- 1) inimese eakohane ja hälbiv areng;
- 2) teabe kogumise meetodid töö planeerimiseks ja läbiviimiseks;
- 3) eripedagoogilised õpetamisvõtted ja –meetodid erivajadustega õppija arendamiseks;
- 4) lihtne keel;
- 5) eripedagoogi tööga seonduvate õigusaktide nõudeid.

Hindamismeetod(id):

Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-21062013-02/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Kaie Henk, Tallinna Tondi Kool Ülle Kuusik, Tartu Hariduse ja Tugiteenuste keskus, Rehabilitatsioonimeeskond Meelika Maila, Tartu Kroonuaia Kool Lea Pilme, Rakvere Põhikool, Eesti Eripedagoogide Liit Kaja Plado, Tartu Ülikool, Eesti Eripedagoogide Liit Epp Roon, Sõmerpalu vald, Rehabilitatsioonimeeskond Mari Väljaots, Sotsiaalministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.06.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	17.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2352 Eripedagoogid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8

C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles

Inglise keeles	Special education teacher, level 8
----------------	------------------------------------

C.3 Lisad

Lisa 1 [Kutsestandardis kasutatud terminid](#)

Lisa 2 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)